

Evropská
komise

Úvod do politiky soudržnosti EU pro období 2014-2020

Červen 2014

Politika
soudržnosti

→ Co je politika soudržnosti?

Politika soudržnosti je hlavní investiční politika EU

Cílí na všechny regiony a města v Evropské unii. Jejím cílem je podpora vytváření pracovních míst, konkurenceschopnosti firem, hospodářského růstu, udržitelného rozvoje a zlepšování kvality života občanů.

Politika soudržnosti má silný dopad v mnoha sférách

Investice pomáhají dosahovat cílů mnoha dalších politik EU. Politika soudržnosti doplňuje politiky EU, které se zabývají například vzděláváním, zaměstnaností, energetikou, životním prostředím, jednotným trhem, výzkumem a inovacemi. Především ale poskytuje nezbytný rámec pro investice a strategii pro plnění našich sjednaných cílů v oblasti růstu (strategie Evropa 2020 – ec.europa.eu/eu2020).

EU usiluje o dosažení pěti konkrétních cílů do roku 2020. Jde o cíle v oblasti zaměstnanosti, inovací, vzdělávání, sociálního začleňování a klimatu/energie. Každý členský stát si v těchto oblastech stanovil vlastní národní cíle.

V zájmu splnění těchto cílů a řešení různorodých rozvojových potřeb jednotlivých regionů EU bylo vyčleněno 351,8 miliardy EUR, tedy téměř třetina celkového rozpočtu EU, na politiku soudržnosti pro období 2014-2020.

Politika soudržnosti je oporou evropské solidarity

Největší část prostředků vynakládaných v rámci politiky soudržnosti se soustředí na méně rozvinuté evropské země a regiony. Cílem těchto investic je pomoci těmto zemím a regionům snižovat ekonomické, sociální a územní nerovnosti, které v EU stále přetrvávají.

Celkový finanční dopad

Politika soudržnosti představuje katalyzátor pro další veřejné i soukromé financování – nejen proto, že zavazuje členské státy ke spolufinancování z národního rozpočtu, ale i tím, že vytváří důvěryhodné prostředí pro investory.

Přihlédne-li se i k příspěvkům z národních rozpočtů a dalším soukromým investicím, očekává se, že dopad politiky soudržnosti v období 2014-2020 dosáhne částky 450 miliard EUR.

→ Jaké jsou největší úspěchy*?

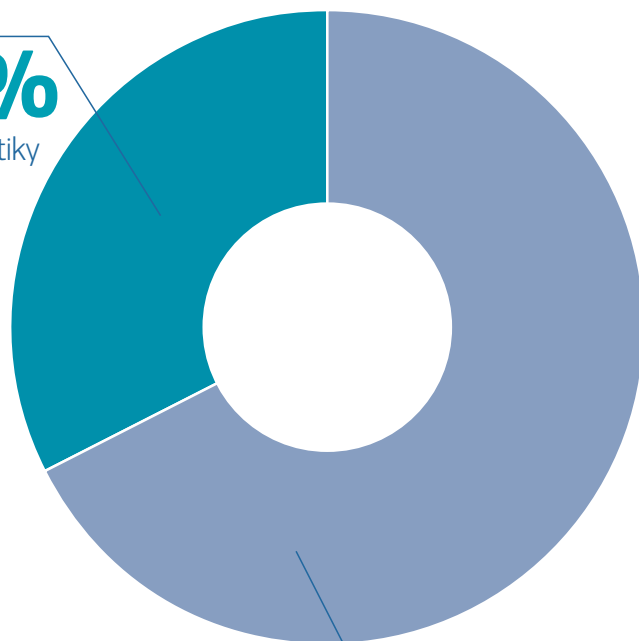
CELKOVÝ ROZPOČET EU NA ROKY 2014-2020

CELKEM: **1 082 miliard €**

32,5%

Financování z politiky
soudržnosti

351,8 mld. €

67,5%

Další politiky EU:
zemědělství, výzkum,
vnější vztahy atd.

730,2 mld. €

Růst a vytváření pracovních míst

- ▶ V nejchudších regionech EU rostly příjmy, přičemž HDP na hlavu v těchto oblastech vzrostl z 60,5 % průměru EU v roce 2007 na 62,7 % v roce 2010.
- ▶ Odhaduje se, že v období 2007 až 2012 bylo vytvořeno **594 000 nových pracovních míst**.

Investice do lidí

- ▶ Každoročně se v celé EU zapojuje asi **15 milionů lidí do práce v tisícovkách projektů**, které spolufinancuje Evropský sociální fond (ESF).
- ▶ **2,4 milionu účastníků** opatření ESF, která byla realizována na podporu přístupu k zaměstnání, **nalezlo pracovní místo do 6 měsíců** (2007-2010).

Podpora podniků

- ▶ **198 000** malých a středních podniků (MSP) obdrželo přímou investiční podporu.
- ▶ Podporu získalo **77 800** začínajících podniků.
- ▶ V malých a středních podnicích vzniklo **262 000** pracovních míst.

Posilování výzkumu a inovací

- ▶ Podporu získalo **61 000** výzkumných projektů.
- ▶ Dalších **5 milionů** občanů EU získalo přístup k vysokorychlostnímu internetu.
- ▶ V oblasti výzkumu bylo vytvořeno **21 000** nových dlouhodobých pracovních míst.

Zlepšení životního prostředí

- ▶ Proběhla modernizace **vodovodních systémů**, která přinesla užitek **3,2 milionu občanů**.
- ▶ Bylo realizováno **9 400 projektů** zvyšujících udržitelnost a atraktivitu měst.

Modernizace dopravy

- ▶ **1 200 km silnic a 1 500 km železničních tratí** podpořilo vznik efektivní transevropské dopravní sítě (TEN-T).

**Není-li uvedeno jinak, údaje se týkají období 2007-2012.*

→ Jak to funguje?

Jak probíhá financování

Politika soudržnosti se realizuje prostřednictvím **tří hlavních fondů**.

- ▶ **Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR):** Jeho cílem je posilování regionální hospodářské a sociální soudržnosti prostřednictvím investic do sektorů posilujících růst, zlepšování konkurenceschopnosti a vytváření pracovních míst. Z EFRR jsou financovány i projekty přeshraniční spolupráce.
- ▶ **Evropský sociální fond (ESF):** ESF investuje do lidí, zaměřuje se na zlepšování příležitostí k zaměstnání a vzdělávání. Také se snaží pomáhat osobám se znevýhodněním a lidem ohroženým chudobou či sociálním vyloučením.
- ▶ **Fond soudržnosti:** Investuje do zeleného růstu a udržitelného rozvoje a zlepšuje konektivitu v členských státech s HDP nižším než 90 % průměru zemí EU-27.

Spolu s Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropským námořním a rybářským fondem (ENRF) tvoří **evropské strukturální a investiční (ESI) fondy** (ec.europa.eu/esif).

Nastavení správných cílů

Komise spolupracuje s členskými státy a regiony na přípravě dohod o partnerství a operačních programů, které mají určovat investiční priority a rozvojové potřeby. Programy řídí a jednotlivé projekty vybírají řídicí orgány v členských státech.

Přidělování prostředků

- ▶ Řídicí orgány vybírají jednotlivé projekty. Pokud celkové náklady projektu překračují 50 milionů EUR, podléhá projekt schvalování Komisí.
- ▶ Na začátku každého roku Komise uvolní prostředky, což umožňuje zemím začít investovat do projektů.
- ▶ Komise každé zemi proplatí výdaje certifikované vnitrostátními orgány.
- ▶ Programy se neustále monitorují. Monitorování zahrnuje audity a kontroly prováděné Komisí či členským státem přímo na místě. Komise i členské státy musí předkládat zprávy po celou dobu sedmiletého rozpočtového období.

Co je nového v období 2014-2020?

- ▶ **Větší důraz na výsledky:** jasnější a měřitelné cíle umožňující vyšší míru odpovědnosti.
- ▶ **Zjednodušení:** jeden soubor pravidel pro pět fondů.
- ▶ **Podmínky:** splnění určitých podmínek ještě před poskytnutím prostředků.
- ▶ **Posílení městské dimenze a úsilí o sociální začlenění:** určitý minimální podíl prostředků z EFRR a ESF se vyčleňuje na integrované projekty ve městech a na podporu marginalizovaných komunit.
- ▶ **Spojení s hospodářskou reformou:** Komise může pozastavit financování pro členský stát, který nedodrжуje hospodářská pravidla EU.

→ Jaké jsou priority?

Politika soudržnosti má pro období 2014-2020 určených **11 tematických cílů** podporujících růst.

→ **Investicemi z EFRR** se bude podporovat všech 11 cílů, ale cíle **1-4 představují hlavní investiční priority**.

→ **Hlavní priority pro ESF** jsou cíle 8-11, přestože tento fond podporuje i cíle 1-4.

→ **Fond soudržnosti** podporuje cíle 4-7 a 11.

1. Posilování výzkumu, technologického vývoje a inovací

2. Zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím a zvýšení jejich kvality

3. Posilování konkurenceschopnosti MSP

4. Podporu přechodu na nízkouhlikové hospodářství

5. Podpora přizpůsobení se klimatickým změnám, řízení a prevence rizik

6. Ochrana životního prostředí a podpora efektivního využívání zdrojů

7. Podpora udržitelné dopravy a zlepšování síťových infrastruktur

8. Podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a mobility pracovních sil

9. Podpora sociálního začleňování, boj proti chudobě a jakékoli diskriminaci

10. Investování do vzdělávání, odborného výcviku a celoživotního vzdělávání

11. Zvyšování efektivity veřejné správy

→ Kdo je příjemcem výhod?

Politika soudržnosti přináší výhody všem regionům EU

Míra investic odráží rozvojové potřeby jednotlivých členských států. Regiony jsou rozděleny podle výše jejich hrubého domácího produktu (HDP) na **více rozvinuté**, **přechodové** a **méně rozvinuté**. V závislosti na tomto rozdělení mohou fondy poskytovat 50 až 85 % celkového rozpočtu projektu. Zbývající prostředky mohou pocházet z veřejných (národních či regionálních) nebo soukromých zdrojů. Celkovým cílem této politiky je zajistit, aby byly regiony a města Evropy konkurenceschopnější, a podpořit růst a vznik pracovních míst.

Kdo může žádat?

Mezi potenciální příjemce patří veřejné orgány, podniky (především MSP), univerzity, sdružení, nevládní organizace a organizace dobrovolníků.

Žádosti o financování je třeba předkládat vnitrostátním nebo regionálním orgánům řídicím příslušný program.

Evropská územní spolupráce

Politika soudržnosti vybízí regiony a města z různých členských států EU k vzájemné spolupráci a k vzájemnému učení se prostřednictvím společných programů, projektů a sítí s konkrétními dopady na všechny aspekty hospodářského života, včetně inovací, dostupnosti, vzdělávání,

podnikání, zaměstnanosti a životního prostředí. Přeshraniční, nadnárodní a integrované programy jsou financovány z EFRR. Lidé žijící za hranicemi EU mají též možnost požívat výhod z programů přeshraniční spolupráce realizovaných v rámci nástroje předvstupní pomoci.

Mezinárodní spolupráce se může realizovat také prostřednictvím „makroregionální strategie“, integrovaného rámce, který se zabývá společnými problémy, jimž čelí členské státy a třetí země ve specifických zeměpisných oblastech. V současné době existují dvě makroregionální strategie: Strategie EU pro region Baltského moře a Strategie EU pro Podunají; třetí by měla být přijata do konce roku 2014 (Strategie EU pro oblast Jaderského a Jónského moře) a čtvrtá do konce roku 2015 (Strategie EU pro alpský region).

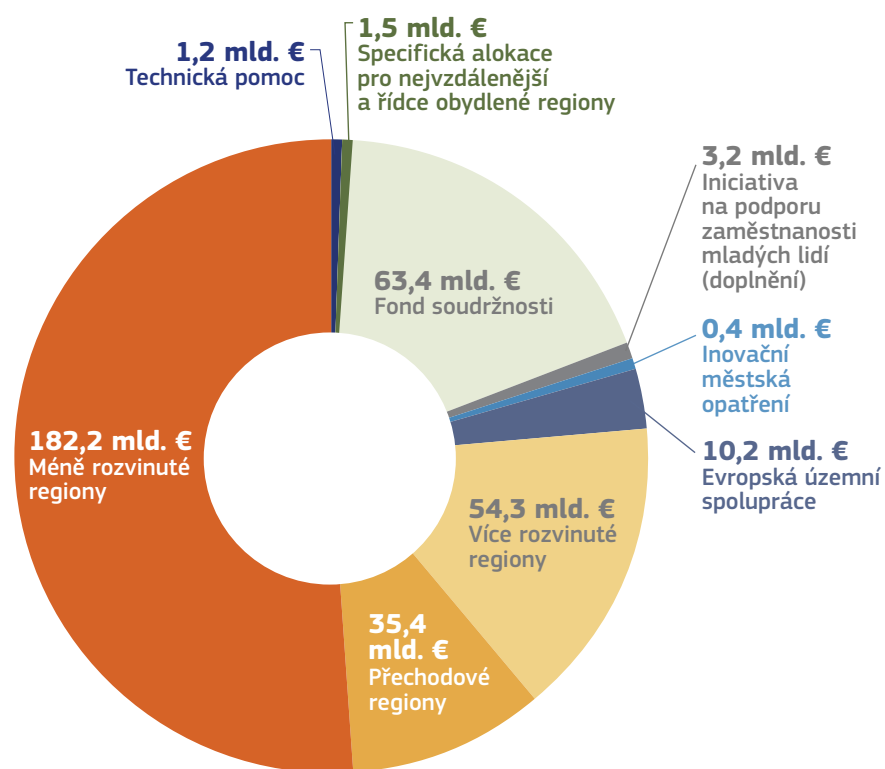
Podpora v krizi

Politika soudržnosti reagovala na krizi rychle a účinně a se značnou mírou pružnosti. Přesměrovala prostředky tam, kde byly nejvíce potřeba, a investovala do klíčových sektorů pro růst a vytváření pracovních míst. **Cílená snížení požadavků na spolufinancování z vnitrostátních zdrojů** a přidělení prostředků členským státům zasaženým krizí v předstihu pomohla přinést tolik potřebnou likviditu v době rozpočtových omezení.

Při **velkých živelních pohromách** mohou členské státy také žádat o pomoc z Fondu solidarity Evropské unie (EUSF), který může rozdělit prostředky v celkové výši až 500 milionů EUR ročně.

→ Politika soudržnosti v průběhu času

FINANCOVÁNÍ Z POLITIKY SOUDRŽNOSTI 2014-2020 (351,8 miliardy €)

- **1957** První zmínka o regionálních rozdílnostech v Římských smlouvách.
- **1958** Byl založen Evropský sociální fond.
- **1975** Byl vytvořen Evropský fond pro regionální rozvoj.
- **1986** V jednotném evropském aktu byl vytvořen právní základ pro „regionální politiku“.
- **1988** V rámci adaptace po přistoupení Řecka (1981), Španělska a Portugalska (1986) byly strukturální fondy integrovány do komplexní „politiky soudržnosti“. Rozpočet: 64 mld. ECU.
- **1993** Maastrichtská smlouva přinesla vznik Fondu soudržnosti, Výboru regionů a uplatňování principu subsidiarity.
- **1994-1999** Zdvojnásobení množství prostředků pro fondy na úroveň rovnající se třetině rozpočtu EU.
- **1995** Byl doplněn speciální cíl pro podporu řídké obydlených regionů Finska a Švédska.
- **2000** „Lisabonská strategie“ posunula priority EU směrem k růstu, zaměstnanosti a inovacím.
- **2000-2006** Priority pro toto období byly zacíleny tak, aby odrážely cíle Lisabonské strategie. Předvstupní nástroje poskytovaly financování a know-how i zemím čekajícím na přistoupení k EU.
- **2004** K EU se připojilo deset dalších zemí, které zvýšily počet obyvatel EU o 20%, ale její HDP pouze o 5%. Pro tyto nové členské státy byl vyčleněn speciální rozpočet (2004-2006).
- **2007-2013** 30% rozpočtu bylo vyčleněno na environmentální infrastrukturu a na opatření proti změně klimatu, 25% na výzkum a inovace.
- **2014-2020** Nové programové období přináší zjednodušená společná pravidla a výraznější zaměření na výstupy a výsledky. Rozpočet ve výši 351,8 miliardy EUR se zaměřuje na 11 tematických cílů, které pomohou splnit cíle strategie Evropa 2020.

→ Kde získám další informace?

Politika soudržnosti EU na webu

<http://ec.europa.eu/esf/>

https://twitter.com/@EU_Regional
https://twitter.com/EU_social

www.yammer.com/regionetwork
Platforma pro spolupráci v regionální politice

www.flickr.com/euregional

www.facebook.com/socialeurop

Webové stránky Inforegio
http://ec.europa.eu/regional_policy

Úřad pro publikace

Europe Direct

Europe Direct je síť informačních a dokumentačních středisek o EU ve všech členských státech. Poskytuje také centrální informační služby.

→ **Nejbližší místní informační středisko naleznete na adrese**
europedirect.europa.eu

→ **Chcete-li kontaktovat centrální informační službu**

Zavolejte na bezplatnou linku Europe Direct
00 800 6 7 8 9 10 11
v jakémkoli úředním jazyce

Pošlete svůj dotaz e-mailem na adresu
http://europa.eu/europedirect/write_to_us/index_cs.htm

Zeptejte se na webu prostřednictvím chatu na adrese
http://europa.eu/europedirect/web_assistance/index_cs.htm

Řídící orgány

Na webech Inforegio a ESF naleznete **kontaktní údaje** vnitrostátních orgánů odpovědných za řízení financování politiky soudržnosti ve vašem regionu. Řídící orgány mají též své vlastní weby, kde lze nalézt podrobné informace o projektech ve vašem regionu a o tom, jak žádat o financování.

Zastoupení Evropské komise v České Republice

Evropský dům
Jungmannova 24
110 00 Praha 1
Tel.: + 420 224 312 835

E-mail: comm-rep-cz@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/ceskarepublika/index_cs.htm

→ **Navštivte stránku:**
http://ec.europa.eu/represent_cs.htm